

Думки біля парадного під'їзду

Микола Некрасов

Переклад: І. Муратов

Ось парадний під'їзд. На великі свята.
Лицемірній не зрадивши звичці,
Місто все — хто в кареті, хто в бричці. —
До розкішних дверей підліта.
Записавши звання та імення,
Гості знов роз'їжджаються. їм
Так приємно і радісно всім,
Мов у цьому їх щастя й натхнення!
А в буденну годину просителі місць,
Удовиці та сироти вбогі
Облягають парадний під'їзд,
Оббивають високі пороги.
А навколо — туди і назад, тут і там
Все кур'єри з паперами скачуть.
Повертаючись, інший співає "трам-там",
А просителі бідні аж плачуть.
Раз я бачив, прибились сюди мужики,
Руські, чесні, сільські наші люди.
Помолились на церкву й чекають дядьки,
Русі бороди впали на груди...
От з'явився швейцар. "Допусти, — кажуть. — брат", —
А в очах і надія і мука.
Той лиш скоса зирнув: що за вид для палат?
В них же й лиця засмаглі і руки!
Сірячина, та ще й у латках,
По торбині на спинах горбатих,
Хрест на шиї і кров на ногах
Від старих личаків кострубатих.
(Видно, довго чвалали вони
Хто й зна відки, з далеких губерній)...
Хтось гукнув до швейцара: "Жени!
Від голоти, бач, нашого верне..."
І замкнулися двері. Дідусь розв'язав
Драну торбу руками старими,
Та швейцар не пустив, подарунка не взяв,

І пішли собі геть пілігрими.
"Бог суддя йому!" — чулось між них,
Безнадійно махали руками
Й далі йшли, доки бачить я міг,
З непокритими йшли головами.

А хазяїн хоромів отих
Іще спав на перинах м'яких...
Ти, покірною челяддю пешений
І життям безтурботним розбещений,
Чий кумир лиш розпуста і гра,
Прокидайсь — ти ж надія остання їх!
Поверни їх — в тобі сподівання їх!
Та щасливі глухі до добра...

Не страшна тобі кара господня,
А земная у тебе в руках,
І несуть бідолахи голоднії
Безнадійність і горе в серцях.
Що для тебе ці люди знедолені?
Їхня мука тебе не пече.
Наче свято в чаду задоволення
Все життя твоє змалку тече.
Не прокинешся. Нащо? Забавою
Поривання найкращі ти звеш,
Проживеш і без них ти зі славою
І у славі помреш!
Без турбот, мов аркадська ідилія,
Закінчатись життя твого дні:
Десь під сонячним небом Сіцилії,
Під заморського птаства пісні,
В гарнім затишку, спостерігаючи,
Як у морі блакитнім втопаючи,
Промінь сонця його золотить.
Та ще й хвилию там Середземною
Заколисаний — тихо заснеш,
Для родини дбайливої, чемної
Залишивши, крім туги даремної,
Довгожданую спадщину теж.
Щоб останки прощальною тризною
Вшанувать — привезуть їх сюди, —

Хоч і проклятий потай вітчизною,
Все ж лишишся прославленим ти!..

А втім, нащо такого вельможу
Для людців ми турбуєм дрібних?
Злість на них свою вилити можем, —
Це безпечніш... Хіба в тому гріх,
Що не всім це життя — насолода?
Не біда, що потерпить мужик!
Так йому присудила вже зроду
Вища воля... та він уже й звик!
Є корчма за заставою вбога,
Там проп'є він усе й загуля,
А тоді — у далеку дорогу
Та й застогне там... Рідна земля!
Покажи мені край неймовірний,
Я такого кутка не стрічав,
Де б сіяч і захисник наш вірний,
Де б російський мужик не стогнав?
Стогне він на полях, по дорогах,
Стогне він по в'язницях — острогах,
В темній рудні на ржавім цепу,
Під стогами, в повітках убогих,
На ночівлі під возом в степу.
Стогне в хаті нетопленій вдома,
Світлу божого сонця не рад,
І в селі, і в містечку глухому,
У під'їздах судів і палат.
Чуєш, брате, чий стогін несеться
Над просторами Волги-ріки?
Стогін той у нас піснею зветься, —
То у лямці бредуть бурлаки!..
Волго, Волго, ріка многоводна,
Ти не так заливаєш поля,
Як сльозами і горем народним
Переповнена наша земля, —
Де народ, там і плач... Ех, сердечний!
Що він значить, твій плач безконечний?
Чи проснешся ти, сповнений сил,
Чи, підкорений долі зловісній,
Все, що міг, ти давно вже створив, —

Наче стогін, створив свою пісню

І духовно навіки спочив?..

1858